

۳۱
۰۲۱
۳

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

درد دفتر کتب کتابخانه ملی

شماره ۳۱۰۲۱

ثبت گردید

(کتابچه)

(قانون بلدی)

قانون بلدیه

(فصل اول)

قواعد کلیه

- ۱ مقصود اصلی از تأسیس بلدیه حفظ منافع شهرها و ایفای حوائج اهالی شهر نشین است
- ۲ امور واجبه از قرار تفصیل است اولاً اداره کردن آنچه اهالی شهر برای اصلاح امور بلاد بموجب قانون میدهد ثانیاً اداره کردن اموال منقوله و غیر منقوله و سرمایه ها بشکلی متعلق بشهر است ثالثاً مراقبت در عدم فحطی آذوقه شهر بواسطه ممکنه رابعاً ساختن و پاک نگاه داشتن کوچه ها و میدانها و خیابانها از پیاده رو و کالبدی که رو و باغها عمومی و مجاری میاه و زیر آبها و یلها و معابر غیره

و همچنان روشن کردن شهر و تقسیم آبهای شهری
و مراقبت در تنقیه قنوات و پاکیزگی حتما مهیا
خامگا مراقبت در دفع قکدی و تأسیس دارالمساکین
و دارالعبزه و مریضخانهها و امثال آن سادگا
معاونت در اقدامات حفظ الصحة و حفظ دواب
و حشم و تأسیس دواخانهها و امثال آن سابعگا
مواظبت در اینکه معابر شهری موافق نقشه معینه
باشد و اقدامات مقتضیه بر ضد حریق و سایر
بلیات سماوی و ارضی بعمل آید ثامنگا بیمه
ابنيه متعلق بشهر از حریق قاسعا معاونت
در تکثیر معارف و مساعدت در دایر نمودن
کتابخانهها و قرائت خانهها و موزهها و حفظ و
مرقت مساجد و مدارس و ابنيه عتیقه
عاشرا مساعدت بادولت در ساختن بازارها
و نمایشگاههای تجاری و کلیه مراقبت
رواج حرفت و تجارت شهر و دایر نمودن
محل تشخیص اسعار و معاملات عمومی
س دایره اقدامات بلدیة مختص بحدود شهر
و اراضی متعلقه بشهر است
ع انجمن و اداره بلدیة میتواند باسم شهر

(بع)

بیع و شراء و هرگونه معاملات نماید و بجاها
 لازم شکایت کند و در محاکمه عدلیه اقامه
 دعوا نماید و مدعی و مدعی الیه واقع شود
 ۵ اراضی کوچه ها و میدانشا و پیاده
 روها و معابر و رودخانهها و سواحل رود
 خانهها و زیرابها و غیره هر چند که متعلق بشهر
 است محل استفاده عموم ناس است
 ۶ و جوهریکه اهل شهر برای مصارف بلدیة میدهند
 باید بحکم قانون باشد
 ۷ حاکم شهر باید مراقبت نماید که اقدامات بلدیة
 بخلاف باین نظامنامه نباشد
 ۸ اداره بلدیة حق دارد که مهر معینی باسم شهر
 داشته باشد

(فصل دوم)

در تشکیل انجمن بلدیة

۴ هیئت بلدیة مرکب است از انجمن بلدیة و
 اداره و شعب جزو آن
 ۱. انجمن بلدیة مرکب است از اعضاییکه از محلات

(شهر)

شهر بترتیب ذیل انتخاب میشوند
 ۱۱ عدهٔ اعضای انجمن بلدیّه در شهرهای کوچک
 شانزده و در شهرهای متوسط بیست و در شهرهای
 بزرگ سی نفر خواهد بود که با رعایت وسعت
 و جمعیت بمحلات شهر تقسیم میشوند

(شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان)
 ۱۲ انتخاب کنندگان اعضای انجمن بلدیّه باید دارای
 شرایط ذیل باشند اولاً تابعیت ایرانیّه
 ثانیاً اكمال بلیت و یک اقلاناً ثالثاً دادن مالیات
 یا داشتن خانه یا مستقل یا اراضی در حد و در شهر
 که در شهرهای بزرگ هزار و در شهرهای متوسط
 پانصد و در شهرهای کوچک سیصد تومان ارزش
 داشته باشد

۱۳ ادارات علمیّه و خیریه نیز در صورتیکه
 صاحب چنین مستقلّی یا زمینی در شهر باشند حق
 فرستادن وکیل برای شرکت در انتخابات دارند
 كذلك شرکتها و اشخاصیکه تجارت خانه و حجره
 معینی دارند حق شراکت در انتخاب را دارند
 و لو اینکه صاحب خانه یا مستقل یا اراضی بطوریکه
 ذکر شد نباشند

۱۴ اگر خانه یا مستقل یا زمینی مابین چند نفر
مشارك باشد یکی از شرکاء میتواند موافق
قرارداد سایر شرکاء در انتخابات حاضر شود

۱۵ اشخاص ذیل حق انتخاب ندارند
اولاً اشخاصیکه بواسطه جنحه و جنایتی مجازات
قانونی دیده اند ثانیاً اشخاصیکه معروف بارتکاب
قتل و سرقت باشند ثالثاً ورشکسته بتقصیر
رابعاً اشخاصیکه از بابت عوارض بلدیة بقا یا
دارند و ملش از نصف عوارض سالیانه را پرداخته
اند خامساً طایفه نسوان سادساً اشخاص خارج
از روستا

۱۶ اشخاص ذیل از شرکت در انتخابات بشرط
ممنوعند اولاً حکام و معاونین آنها در محل
حکومت ثانیاً عمال نظمیة شهری که در آن
انتخابات بعمل می آید ثالثاً مأمورین نظام
برتری و بحری داخل در نظام

۱۷ شرایط انتخاب شدن همان شرایط
انتخاب کردن است بعلاوه باید انتخاب
شویندگان سواد فارسی کامل داشته باشند
و سنشان کمتر از بیست و پنج باشد

(داخل)

و داخل در خدمت دولتی نباشند
 ۱۸ اشخاصیکه انتخاب میشوند باید قبل از
 وقت یا خودشان را و طلب انتخاب شدن باشند
 و بابت تکلیف انتخاب کنندگان قبول انتخاب
 شدن را نموده باشند

(ترتیب انتخاب اعضاء)

۱۹ برای انتخاب اعضاء انجمن نظامی از
 معاریف انتخاب کنندگان از محلات شهر
 تشکیل می یابد که در تحت نظارت حاکم
 یا نایب الحکومه یا معا و نشان خواهد بود
 ۲۰ عده اعضاء انجمن نظارت مطابق خواهد
 بود با عده محلات شهری کمتر از شش نفر
 نخواهد بود

۲۱ پس از تشکیل اعضای انجمن از میان
 خودشان یک نفر رئیس و یک منشی انتخاب
 خواهند نمود

۲۲ نظم مجلس و حفظ قوانین انتخاب بارتین
 و نوشتن صورت مجلس مراجع است بامنتی خواهد بود

۲۳ انجمن فقط مشغول امر انتخاب خواهد بود و در حالت در
 ۲۴ انجمن نظارت اعلانی مرتب نموده و

هفته قبل از روز انتخاب که جمعه خواهد بود
در شهر اشاعه میدهد

۲۵ اعلان مذکور در ماده فوق مطالب ذیل را
دارا خواهد بود اول محل ایام و اوقاتی که
انجمن نظار حاضر خواهد بود برای دادن
تعرفه با مشخصی که شرایط انتخاب کردن
دارا هستند دوم مواد دوازده تاییجه
این قانون را سیم محل روز و مدتی را
که انجمن نظار حاضر خواهد بود برای گرفتن
اوراق انتخاب از دارندگان تعرفه انتخاب
چهارم عده اعضای که باید انتخاب شوند
۲۶ محل اجتماع انجمن نظار حتی المقدور
قسمی انتخاب خواهد شد که در مرکز
شهر واقع باشد تا مردم بتوانند به سہولت
و آزادی ورود کرده تعرفه بگیرند یا روز
انتخاب رأی بدهند مساجد و یا مدارس
۲۷ تعرفه که با نمره و تاریخ بمرأعای
انجمن نظار با انتخاب کنندگان داده میشود
محتوی اسم خود و پسر و سن و شغل و منزل
انتخاب کننده خواهد بود همچنین تعیین

(۴)

روز و محلی را مینماید که دارندۀ تفرقه باید حاضر شده رأی خود را بدهد ۲۱ انجمن

۲۴ در روز انتخاب که فقط یکروز خواهد بود و بوسیله اعلان و تفرقه معین گردیده

انجمن نظاد از صبح تا شام در محلی که معین شده حاضر میشود

۳۰ در روز انتخاب انجمن اقلاده ساعت برای تحصیل آراء حاضر خواهد بود ساعت افتتاح

واختتام مجلس انتخاب قبل از وقت اعلان خواهد شد

۳۱ پس از انقضای وقتیکه معین شده دیگر ورقه انتخاب از کسی قبول نخواهد شد

۳۲ دادن رأی باید مخفی باشد و از اینجهت دارندۀ

تفرقه باید قبل از دخول بمجلس انتخاب مطابق

عده که اعلان شده است اسم يك یا چند نفر را

که دارای شرایط انتخاب شدن باشند روی

کاغذ سفیدی نشان نوشته تا کند و با خود

داشته باشد

۳۳ پس از حضور اعضای انجمن و افتتاح

مجلس انتخاب در ساعتی که اعلان شده قبل از

(شروع)

کتابخانه اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

شروع بگیرفتن اوراق انتخاب رئیس انجمن
نظاره جعبه که برای ضبط اوراق انتخاب
است در حضور اعضای انجمن و حاضرین
از انتخاب کنندگان باز نموده خالی بودن آنرا مینماید
۳۴ دارندگان تفرقه برای ورود بمجلس
انتخاب باید تفرقه و ورقه انتخاب خود را در
دست داشته باشند

۳۵ اشخاصیکه تفرقه ندارند حق دخول و
مزاحمت را ندارند

۳۶ هر يك از دارندگان تفرقه پس از ورود
بمجلس انتخاب در کمال آرامی تفرقه و ورقه
انتخاب خود را بر رئیس خواهد داد

۳۷ رئیس نمره تفرقه را بصوت بلند میگوید
تا یکی از اعضای انجمن نمره را در کتایبچه ثبت
تفرقه پیدا نموده نشان کند پس از نشان آن
نمره رئیس تفرقه را بصاحبش رد نموده ورقه
انتخاب او را بدون نگاه کردن در جعبه
انتخاب میاندازد

۳۸ انتخاب کنندگان پس از دادن ورقه
انتخاب و پس گرفتن تفرقه در صورت تنگی

جای و اختلال نظم و ترتیب و امر رئیس از مجلس انتخاب خارج خواهند شد

۳۹ رئیس از حضور عده از انتخاب کنندگان در مجلس انتخاب مضایقه نخواهد نمود مگر اینکه موجب تنگی مکان و معطلی و بی نظمی آنها انتخاب بشود در این صورت اطاعت امر رئیس واجب است
۴۰ دخول در مجلس انتخابات با داشتن حربه ممنوع است

۴۱ پس از انقضای وقت مجلس انتخاب یا نشان شدن تمام نمره ها در کتایبه ثبت تعرفه رئیس ختم انتخاب را بصوت بلند اعلان مینماید و پس از آن دیگر از کسی ورقه انتخاب قبول نمیشود
۴۲ پس از اعلان ختم انتخاب رئیس جبهه انتخاب را در حضور اعضای انجمن نظار و حاضرین از انتخاب کنندگان خالی نموده امر باستخراج اسامی مینماید

۴۳ کار اول تعیین عده اوراق انتخاب خواهد بود و نتیجه آن بتوسط منشی انجمن در صورت مجلس روز انتخاب ثبت میشود

۴۴ پس از تعیین عده اوراق انتخاب یکی

از اعضاء اسمای مرقومه روی اوراق را یکیک
بصوب بلند میخواند بیکفزد دیگر از اعضاء میدهد
۴۵ منشی مجلس باید اسمای که خوانده میشود
در بالای صفحه کاغذی سیاه نموده هر چند
دفعه که يك اسم مکرر میشود زیر آن برای شماره
علامتی بگذارد

۴۶ در صورتیکه روی اوراق انتخاب بیشتر
یا کمتر از عدد معینه در اعلان اسمای نوشته
باشند نقضی در امر انتخاب حاصل نخواهد
شد در صورت اول آن عدد اسمی که زیاد
نوشته شده از آخر ورقه خوانده نخواهد شد
۴۷ از اوراق آنچه سفید یا لایقراء باشد
یا آنکه صحیحاً معرفی انتخاب شده را نکند یا
امضای انتخاب کنند را داشته باشد یا بیشتر از
يك ورق باشد محسوب نخواهد بود ولی عیناً
ضمیمه صورت مجلس میشود

۴۸ بلافاصله پس از استخراج و شماره آراء
رئیس نتیجه را بصوت بلند اعلان می نماید
و اوراق انتخاب را پاره و باطل مینمایند باستثناء
آنهاست که در ماده فوق ذکر شد که ضمیمه صورت

مجلس میشود

۴۹ انتخاب شده اشخاصی خواهد بود
که اکثریت آراء که نسبتاً بطرف ایشان باشد
در صورت مجلس انتخابات را ملتی در دو
تنخه تحریر نموده بامضای اعضای انجمن نظار
میرساند يك تنخه بحاکم یا نایب المحکومه
داده خواهد شد و تنخه دیگر باکتا بچه
ثبت تفرقه و اوراق مذکور در ماده فوق
در نزدیکی از اعضا که انجمن نظار معین کند
امانت می ماند که پس از تشکیل بانجمن بلدیّه
تسلیم نماید

۵۰ در صورت تساوی آرا منتخب بحکم
قرعه معین میشود

۵۱ در صورتیکه تجدید انتخاب لازم
شود جمعه آینده خواهد بود و انتخاب شونده
۵۲ اگر از انتخاب کنندگان کسی در حین
انتخاب شکایت یا ایرادی در امر انتخاب داشته
باشد مانع از انجام انتخاب نخواهد شد ولی
شرح آن شکایت باید در صورت مجلس درج
گردد

۵۴ شکایات و ایرادات راجعه بانتخابات باید
در ظرف يك هفته بعد از ختم انتخابات بانجمن
نظار اظهار شود تا بانجمن رسیدگی نموده حکم خود را
بدهد و نتیجه را ضمیمه صورت مجلس انتخاب
نماید

۵۵ متشکیان از انتخابات اگر از حکم انجمن
نظار را ضعی نباشند پس از افتتاح انجمن بلدیته
شکایات خودشان را در ظرف هفته اول
بانجمن بلدیته اظهار نمایند حکم انجمن بلدیته
قطعی خواهد بود

۵۶ حق ایرادات و اعتراض بر انتخابات را اشخاص
دارند که حق انتخاب کردن و انتخاب شدن را
داشته باشند انجمن نظار يك هفته بعد از انتخابات
متفرق خواهد شد

۵۷ اسامی انتخاب شدگان برای انجمن
بلدیته بعد از اتمام انتخابات از طرف حاکم
در روزنامه طبع خواهد شد

۵۸ در شهرهای بزرگ برای تسهیل امر
انتخاب انجمن نظار میتواند در هر محله شعبه
جداگانه مرکب از شش نفر تشکیل دهد که بترتیب

(فوق)

فوق منتخبین آن محله را تعیین کند
 ۵۴ اعمال انجمن نظار و شعب آن از دارن
 تعرفه و تحصیل آراء در روز انتخاب و غیره باید
 مقارن یکدیگر باشد و در یکروز اختتام پذیرد

(فصل سوم)

ترتیب و وظایف انجمن بلدیّه

۶۰ یک هفته پس از انجام انتخاب اعضاء انجمن
 بلدیّه منعقد گشته مشغول امور راجعه بخود میشود
 ۶۱ انجمن بلدیّه بعد از تشکیل اگر خلی در امر
 انتخاب یکی از محلات مشاهده نماید میتواند با
 اطلاع حکومت امر بتجدید انتخاب در آن محله
 نماید

۶۲ انجمن بلدیّه مرکب است از اعضائیکه
 بمدت چهار سال بموجب این نظامنامه انتخاب
 میشوند

۶۳ اعضای انجمن بلدیّه قبل از شروع باجرا
 وظایف خود قسم یاد خواهند کرد که با کمال راستی
 و درستی تکالیف خود را انجام دهند

۶۴ اعضای انجمن بلدیة از طرف دولت بامثلت
موظف نخواهند بود

۶۵ اگر یکی از اعضای انجمن بلدیة از این شغل
استعفا نماید و یا آنکه بجهتی از جهات که در ماده ۱۲
این نظامنامه مصرح است از عضویت انجمن محروم
شود بجای آن عضو دیگری از محل خودش انتخاب
خواهد شد

۶۶ هیچکس از اعضای انجمن بلدیة نباید بدون
عذر موجه از حضور در اجلاسات انجمن خودداری
نماید

۶۷ عضو غایب باید رئیس انجمن را هر دفعه از جهة
غیبت خود مطلع نماید و رئیس انجمن این اظهار عضو
غایب را با اطلاع انجمن برساند

۶۸ هرگاه عضوی در انجمن حاضر نشد و
رئیس انجمن جهة غیبت خود را اطلاع نداد و
با اینکه اطلاع داد ولی انجمن با کثرت دوثلت
آراء عذر او را موجه ندانست دفعه اول و دوم
رئیس او را قویبخ خواهد کرد و در دفعه سیم از حضور
در انجمن معاف خواهد بود

۶۹ رئیس انجمن بلدیة را خود انجمن از میان خود

(با کثرت)

با کثرت آراء انتخاب خواهد کرد و در پای تخت و
کرسیهای ایالات فرمانهای یونی در استقرا و بدین
سخت صادر خواهد شد رؤسای انجمنهای
بلدیه شهرهای دیگر بدین سخت بحکم وزیر
داخله مشق خواهند نمود منشی انجمن را نیز
خود انجمن با رعایت کثرت آراء از اعضاء انتخاب
خواهد کرد

۲. وظایف انجمن بلدیّه از این قرار است
اولاً انتخاب اجزای بلدیّه و مستخدمین که
موافق این نظامنامه باید از طرف انجمن انتخاب
شوند ثانیاً تعیین مقرری رای مستخدمین
ادارات بلدیّه ثالثاً ترتیب تکالیف و وظایف
داره بلدیّه و در اثر جزو آن و نوشتن دستور
اعمال آنها را بعاملاً در عمل بود چه بلدیّه خامساً
تعیین مقدار فروعات و عوارضی که برای
مصارف بلدیّه از اهالی شهر بموجب قانون
گرفته میشود سادساً تبدیل عوارض
جدی بنقدی سابعاً تعیین اینکه از چه
نوع بقایای شهری که لا وصول مانده باید
صرف نظر بشود ثامناً ترتیب حفظ و اداره
(کردن)

کردن سرمایه ها و اموال بلدیّه و همچنین نظم
و ترتیب تأسیسات خیریه از قبیل مریضخانه
و کتاخانه و غیره که بخرج شهر و ایر شده تا سگا
تخصیل اموال غیر منقوله عاشر خرید و فروش
اموال غیر منقوله و تعیین قواعد خرید آنچه
که برای ترتیب ابدیه و کوجه موافق نقشه که
ممضی و مقبول شده لازم است و احد عشر
تعیین و تقدیل نرخ گوشت و نان و سایر اوراق
و میزان اجرت کالسکه های کرایه و تراموای و
سایر اسباب حمل و نقل اثنین عشر امداده
در لایحه استنقراض شهری و کلیه قرارداد داد
هائیکه باسم شهر منعقد خواهد شد
ثلاث عشر قبول نمودن وجه اعانه باسم شهر
اردب عشر ترتیب قواعدیکه برای اجرای
مواد سابق الذکر لازم خواهد شد خمس عشر
ترتیب لوازم تعمیر و تکمیل نقشه های شهر
و ترتیب نقشهای جدید سادس عشر
رسیدگی بحساب اداره بلدیّه و نظارت و تقنیش
اعمال آن اداره و رسیدگی بمواد شکایات که در
آن اداره طرح میشود سبع عشر

(مستخدمین)

مستخدمین و عمال بلدیہ ثمانية عشرًا تقديم
 لوايج و عرايض بوزیر داخله بتوسط حاکم محل
 در احتیاجات اهالی شهر و منافع آنها تسعة عشرًا
 تعیین مقدار عوارضی که باید مردم از بابت
 استفاده از راههای اطراف شهر و یلها و معابر
 و سلاح خانها و لوله های مجاری آنها و زیر
 آنها که بخرج شهر ساخته شده است بدهند
 همچنان تعیین مقدار حق الارضی که باید شرکتهای
 کشتی رانی و صاحبان کشتی از بابت اسکله
 هائی که ساخته شده است بدهند
 عشرين رسیدگی بصحت موازین و مقادیر
 احد عشر مینا تعیین محلی برای سپردن و
 نگاهداری اطفال و مجانین و حیوانات
 کشته و طریق ایصال ایشان باولای آنها
 ۷۱ انجمن بلدیة در عرض سال معسوکا
 کمتر از شش و زیاده تر از بیست و چهار مرتبه
 منعقد نمی شود مگر باقتضای حاجت و
 تصویب خود انجمن که فوق العاده منعقد
 تواند شد فهرست اجلاسات خود را انجمن
 بلدیة در برج حوت برای سال آتیته ثبت داده

اعلان خواهد کرد

۷۲ هر دفعه قبل از انعقاد انجمن بلدیّه رئیس
انجمن فهرست اموری که باید مطرح مذاکره
و مذاقه شود ترتیب داده برای اعضا انجمن بلدیّه
خواهد فرستاد و نسخه هم برای اطلاع حاکم
محل بحکومت ارسال خواهد داشت هرگاه
در اجلاس انجمن بلدیّه در یکروز فرصت
مذاکره در تمام امور معینه نشد روز های بعد
تا بان امور رسیدگی خواهد شد

۷۳ انجمن بلدیّه بحکم وزیر داخله دریای
تحت و حکام در ولایات فوق العاده تشکیل
تواند شد بتوسط رئیس انجمن بلدیّه برای
اعضا فرستاده شود

۷۴ امور راجعه بانجمن بلدیّه بموجب
اظهار اشخاص ذیل طرح میشود اولاً بتکلیف
رئیس انجمن بلدیّه و اعضای آن ثانیاً بموجب
اظهار کتبی حاکم محل ثالثاً باظهار اداره بلدیّه
رابعاً بموجب اظهار و شکایات اشخاص

متفرقه

۷۵ اعضای انجمن در صورتیکه خواهند

(مطلبی)

مطلبی را اظهار نمایند باید کتبا بر رئیس انجمن
اعلام نمایند بعد از این اعلام مسئله را رئیس
بانجمن اظهار میدارد و در صورتیکه انجمن
اظهار مسئله را تصویب نمود اعضاء شروع در
مذاکره مینمایند

۷۶ انجمن بلدیّه میتواند لتویه اموری را
که وقت مخصوص لازم دارد بعهده یکی یا چند
نفر از اعضاء بلدیّه محول کند

۷۷ رئیس انجمن بلدیّه حق دارد که برای حضور
در مجلس اشخاصی را که اطلاعات آنها باعث
بیشرفت و مذاکره و مذاقه امورات دعوت
نماید

۷۸ برای اعتبار قرارداد های انجمن بلدیّه
اقلاً باید نصف اعضاء حاضر باشند ولی در
اجلاسائیکه در مواقع بلیات ارضی و سماوی
و یا جنگ بطور فوق العاده تشکیل میشود از این
قاعده صرف نظر خواهد شد و قرارداد انجمن
باجضور هر قدر از اعضاء معتبر خواهد بود

۷۹ برای قرارداد های انجمن بلدیّه در
مواد ذیل باید اقلاً دو ثلث از اعضاء حاضر باشند

اولاً در باب فروش اموال غیر منقوله متعلقه
 بشهر و خرید اموال غیر منقوله برای شهر ثانیاً
 تعیین قیمة اراضی که برای ساختن ابنیه باشغا
 متفرقه فروخته میشود و یا برای تصحیح نقشه
 شهر ابتیاع میشود ثالثاً استقراضات و ضمانات
 که از طرف شهر میشود و ابعاد تبدیل عوارض
 جانی بنقدی خامساً تعیین مسئولیت مستخدمین
 اداره بلدیہ و دوایر جزو آن

۸۰ غیر از مواردیکه در ماده هفتاد و پنج
 اشاره شده است سایر امور راجعه بانجمن بلدیہ
 با کثرت آراء حل و تسویه میشود در صورت
 تساوی آراء رأی رئیس دوایر محسوب میشود
 هیچ عضوی بیش از یکرای ندارد و رأی خود را
 نمیتواند بدیگری محول کند

۸۱ در باب تعیین مستخدمین اداره بلدیہ
 و دوایر جزو آن و مقرری آنها و مسئولیت اجراء
 و مستخدمین رأی مخفی گرفته میشود ولی در
 سایر امور انجمن مختار است رأی را مخفی یا علنی
 بکند

۸۲ تمام قرارداد رادهای انجمن بلدیہ باید در دفتر
 (ثبت)

ثبت شده بامضای رئیس انجمن و اعضائی که در

مذاکرات شرکت داشته اند برسد و صورت

مجلس بامنتی انجمن و منشی ادا داده بلدی به بایر امضا

مینمایند و بترتیب دفاتر بعهده منشی های مزبور

۸۳ کلیه قرارداد های انجمن بلدی به بامضای

آن باید بتوسط رئیس انجمن برای حاکم محل

فرستاده شود و آنچه باید در روز فاجات طبع و

نشر شود یا تصویب انجمن برای اطلاع اهالی

شهر اعلان و اعلام خواهد شد

۸۴ از قرارداد های انجمن آنچه باید بامضای

حاکم یا وزیر داخله برسد بعد از امضاء بموقع اجرا

گذازده خواهد شد

۸۵ از قرارداد های انجمن بلدی به آنچه که باید

بامضای حاکم برسد از این قرارداد است اولاً

تعیین قیمت اراضی شهر که باید فروخته یا ابتیاع

شود ثانیاً استقرار ضایع و ضمایم که از طرف

شهر میشود ثالثاً تعدیل و تسهیل نرخ نان و

گوشت و سایر اوزاق و ابعای کرایه گالسه و

درشکه و تراموای و سایر حمل و نقل خاصاً

تغییر در نقشه شهر و ترتیب نقشهای

(سادگا)

سادگا حقوقیکه از سفاین در اسکله هاشیکه
بخرج شهر درست شده اخذ میشود سابعگا
کلیه دستور العمل هاشیکه انجمن بلدییه برای
ادارات بلدییه و ادارات خیریه که در اداره شهرت
ترقیب میدهد

ع ۸ از قرار دادهای انجمن بلدییه آنچه که باید
بامضای وزیر داخله برسد از اینقرار است
اولاً تعمیر عوارض جانی شهر ثانیاً بخرج
شهر کوچه ها و پیاده رو ها دایال کردن و نگاه
داشتن مستحقظین حریق و تنظیفات بلدییه و
ترقیب زیر آبسانها ثالثاً فروش و انتقال اموال
غیر منقوله شهر باستثنای اراضی کوچک که در
فقره اول ماده ۵۵ تصریح شده رابعاً استقرار
وضامت هاشیکه از طرف شهر میشود خامسگا
تعیین وجوهی که از بابت ساختن راهها و پل
های اطراف شهر و بنای سلاخ خانها و مجاری
آنها و غیره داده میشود سادگا تعیین حق الارض
و اراضی که در سواحل دریاها و رود خانها به
اشخاص متفرقه و یا شرکتها داده میشود که اسکله
بنا نمایند و یا برای بار گرفتن یا بار دادن سفاین
(استعمال)

استعمال کنند سابقاً ترتیب دستورالعملهای واجعه
 بادارات خیریه و حفظ اموال غیر منقوله شهر در
 پای تخت و کرسیهای ایالات و ولایات
 ۸۷ هرگاه حاکم قرارداد انجمن بلدیّه را تصویب نمود
 باید جهت عدم موافقت خود را با انجمن بلدیّه اظهار
 نموده انجمن را متقاعد نماید و در صورتیکه انجمن
 متقاعد نشد قرارداد انجمن را باید حاکم بوزیر داخله
 تقدیم نماید که موافق ماده (۸۸) اقدام شود
 ۸۸ قراردادهای انجمن بلدیّه که باید بتصویب و
 امضای وزیر داخله برسد بتوسط حاکم بوزیر داخله
 تقدیم خواهد شد و وزیر داخله مکلف است که با کمال
 دقت بقرارداد انجمن و اعتراض حاکم در آن باب
 رسیدگی نماید هرگاه قرارداد انجمن راجع بامری بود
 که از حدود تکالیف انجمن بلدیّه خارج است اعتراض
 حاکم را تصدیق نموده آن قرارداد را امضائی نماید ولی
 در صورتیکه قرارداد انجمن بلدیّه خارج از تکالیف
 وحدود آن نبود ولی بجهتی یا ملاحظه مخالف با
 مصالح عامه و یا منافع شهر است و وزیر داخله باید
 مسئله را در مجلس وزراء مذاکره نماید چنانچه مسئله
 راجع باز دیاد عوارض است در مجلس شورای ملی
 (مطرح)

مطرح شود و اگر محتاج بایجاد قوانین جدید باشد
در مجلس شورای ملی و سنا مورد مذاقه گردد

۸۹ هرگاه در انجمن بلدیة اعضا بقدریکه بر
اعتبار قرارداد انجمن لازم است حاضر نشوند انجمن
امور محول با جلاس دیگر میشود و اگر در اجلاس ثانوی
اعضا باز بقدر لزوم حاضر نشوند اداره بلدیة را
خود را بادرتهای دوائر جزو محاکم محل میداند
و هرگاه حاکم بادرای اداره بلدیة موافقت ننماید
باید بطوری رفتار نماید که در باب قرارداد
انجمن در ماده (۸۷) مقتداست

۹۰ انجمن بلدیة میتواند که قواعد لازمیه
در باب تنظیمات کوچه ها و دستورات العمل
راجع به بساختن پشت بامها و قاورها و پاکیزگی
مجاری میاه و اقدامات حفظ الصحة و ضد
عفونت و تمیزی میداها و اقدامات ضد
حریق و حفظ و حراست اهالی از مواد محترقه
و غیره ترتیب نماید

۹۱ کلیه این قواعد و دستورات العملها با رعایت
حدود قوانین شرع افور بامضای حاکم رسیده
بتوسط اداره پلیس بموقع اجرا گذاشته خواهد شد
(فصل)

(۲۷)
(فصل چهارم)

حکومت اداره بلدیّه

۴۲ اداره بلدیّه مرکب است از اعضائی که انجمن بلدیّه انتخاب کرده است عدد اعضای اداره بلدیّه چهار نفر خواهد بود

۴۳ اداره بلدیّه در تحت ریاست رئیس انجمن بلدیّه خواهد بود و رئیس مزبور که موسوم بکلا نتر است یک نفر معاون از اعضای اداره بلدیّه با انتخاب انجمن بلدیّه خواهد داشت و معاون مزبور که بدین سمت بحکم وزیر داخله استقرار مییابد در موارد غیبت یا مرض کلا نتر قائم مقام او خواهد بود متشی اداره بلدیّه را نیز انجمن بلدیّه از میان اعضا اداره بلدیّه معین خواهد کرد مدت مأموریت کلا نتر و اعضای بلدیّه چهار سال است در دوره اول بعد از دو سال نصف اعضای بلدیّه بحکم قرار خارج شده و بجای آنها اعضای جدید انتخاب میشوند و بعد از انقضای هر دو سال آن نصف اعضائی که چهار سال مدت مأموریتشان پسر

(آمده)

آمده خارج شده و اعضای جدید انتخاب میشوند
انتخاب اعضای سابق با اکثریت آراء انجمن بلدی
جایز است

۹۴ اداره بلدی مکلف است که موافق این
نظامنامه و مطابق دستورالعمل های انجمن بلدی
امور شهر را اداره نماید اداره بلدی باید صورت
صحیحی از کلیه اموال متعلقه شهر را داشته باشد
و امور جاریه شهر را انجام بدهد و پیوسته درصد
فراهم نمودن اصلاح وضع شهر باشد و اطمینان
برای انجمن بلدی لازم میشود تحصیل کرده با انجمن
مربوط برسانند و موافق احکام آن عمل نمایند و لوازم
جمع و خرج شهر را مرتب کنند و مالیات و عوارض
شهری را وصول نموده بر طبق دستورالعملها
انجمن بلدی که موافق قوانین خواهد بود خرج
نماید و در دیوانخانهها و محاکم عدلیه برای امور
شهری و مدعی و مدعی الیه واقع شود و مجامع
لازم شکایات نماید و مجاز و دستورالعمل
انجمن بلدی به ادارات جزو خود تفهیم و رسید
نماید و کلیه حساب و راپورت اقدامات خود را با
نتیجه تفهیم و رسید ادارات جزو را با انجمن بلدی بدهد
(رواپورتها)

در پورتها و حسابهای مزبوره را بطبع رسانده اشاعه دهد
 ۴۵ امور داخلی اداره بلدیّه و تقسیم کارها
 در آن اداره موافق دستور العمل انجمن بلدیّه
 مرتب خواهد شد امور راجعه با اداره بلدیّه با کثرت
 آراء انجام مییابد در صورت تساوی آراء رای
 کلافتر اکثریت را معین میکنند ولی هرگاه کلافتر
 رای اکثریت را مضر مصالح عموم و منافع شهر بداند
 مجازات که رای اداره بلدیّه را موقوف الاجراء
 گذارده مراتب را با انجمن بلدیّه اظهار کند
 ۴۶ کلافتر مکلف است که کمال مراقبت را در انضاط
 امور اداره بلدیّه بعمل آورد

۴۷ حاکم حق تفتیش و رسیدگی با اداره بلدیّه
 و ادارات جزو آن دارد هرگاه در اعمال اداره بلدیّه
 بلدیّه چیزی مشاهده کند که خلاف قاعده و
 دستور العملها باشد حق دارد با اداره بلدیّه اخطار
 نماید و در صورتیکه اداره مزبوره متنبّه نشود
 مراتب را با انجمن بلدیّه اظهار کند و چنانچه
 انجمن بلدیّه با اداره بلدیّه هم رأی شد مسئله
 بوزیر داخله رای اداره بلدیّه حتمی الاجری است
 ولی انجمن بلدیّه حق دارد مادامیکه در خانه

ادارات تشکیل نشده بکمیونی مرکب از اعضای شورای
ملی و سنا بعد از متساوی شکایت نمایند
۹۸ ادارات بلدییه میتوانند عرض حال و مستدعیات
خودشان را بوسیله حاکم بودار و تختانهای لازمه تقدیم
نمایند

۹۹ برای اینکه امور شهری خوب اداره شود
انجمن بلدییه حق دارد که کمیونتهای اجرایی تشکیل
کرده بصر کد امر رشته کار را بسیار کلیه این
کمیونتها در تحت نظارت اداره بلدییه بوده موافق
دستورالعملهای انجمن بلدییه رفتار خواهند کرد
۱۰۰ رؤسای کمیونتها را اداره بلدییه از میان
اعضای خود انتخاب خواهد کرد و اگر اداره بلدییه
تصویب نماید که رئیس کمیون از خارج انتخاب
شود آن شخص در اداره بلدییه در موقع مذاکره
امور راجعه بکمیون حاضر و صاحب رأی
خواهد بود

۱۰۱ هرگاه برای اداره کردن اموال و دارائی شهر
اشخاصی لازم شود که اهل خبره و فن باشند
اداره بلدییه حق دارد بقدر حاجت این نوع
اشخاص را از خارج مستخدم نماید عزل و نصب
(اجزاء)

اجزاء اداره بلدیہ از قبیل محرو و دفتر دار و غیره
با کلا نتر است

۱۰۲ کلا نتر و معاون او و اعضای اداره بلدیہ
و سایر مستخدمین بلدیہ از خریدن اموال شهر در
موارد فروش آنها ممنوعند

(فصل پنجم)

در باب مستخدمین بلدیہ

۱۰۳ هرگاه در انجمن بلدیہ شکایتی از کلا نتر یا
معاون او یا یکی از مستخدمین اداره بلدیہ و دوائر
جزو آن مطرح مذاقه باشد مستخدمین مزبور
نمی توانند در انجمن حاضر شوند و باید انجمن بلدیہ
در اینوار رئیس و معاون جدیدی موقتاً
انتخاب نماید

۱۰۴ کلا نتر و معاون او و اعضای اداره
بلدیہ و ملحق آن اداره جزو مستخدمین دولت
محسوب خواهند بود و در ترفیع رتبه و سایر
حقوق حکم مستخدمین دولتی را خواهند
داشت

۱۰۵ قوا عدا انفصال مستخدمین فوق الذکر
در صورت استعفای آنها قبل از انقضای مدت
چهار سال از قرارداد تفصیل است

انفصال کلا نترها در پای تخت و کرسیهای ایالات
منوط با اجازه همایونی است انفصال کلا نترها
در شهرهای متوسط و کوچک و همچنین معاون
کلا نترها مطلقا با اجازه وزیر داخله است

۱۰۶ کلا نتر و معاون او و اعضای اداره بلدیّه
و اجزای دوائر و انجمنهای جزو آن علامتی موافق
نقشه و نمونه که با اعضای همایونی رسیده خواهند
داشت و مابوس معینی بترتیب مخصوص بآنها
داده میشود

۱۰۷ انتخاب کلا نتر و معاون او برای مدت
چهار سال است تعیین مدت ماموریت منشی اداره
بلدیّه منوط برای انجمن بلدیّه است

۱۰۸ مستخدمین اداره بلدیّه که از خارج
دعوت میشوند باید شرایطی را دارا باشند که در
انتخاب کنندگان اعضای انجمن بلدیّه مقید است

• سواد دستخط مبارک •

• محل مهر مهر آثار مبارک •

(قرار داد نامه بلدی بطوریکه نوشته شده است)

• صحیح است •

• ۲. ربیع الثانی ۱۳۲۵ •

• در مطبع محمدی شیراز بطبع رسید •

• ۱۳۲۷ •

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم

هدى للناس الى صراط مستقيم

(سورة الفاتحة)

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم

هدى للناس الى صراط مستقيم

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم

هدى للناس الى صراط مستقيم

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم

هدى للناس الى صراط مستقيم

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

